

MILJØGODKENDELSE
af
kvægbruget I/S Bruun
beliggende
Møgelbjergvej 15
6800 Varde

I henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov nr.
1020 af 6. juli 2018
om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Varde
Kommune

Godkendt den 15. maj 2019

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Susanne Seested
Direkte tlf. 7994 6106
E-mail: suse@varde.dk

VARDE KOMMUNE

Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 20112-19

Sagsnr. 19-1600

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	4
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	5
2.1	DATABLAD.....	5
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK.....	5
3	MEDDELELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
3.1	AFGØRELSE.....	6
3.2	GYLDIGHED.....	6
3.3	BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	7
3.4	SUPPLERENDE OPLYSNINGER.....	7
3.5	DISPENSATION.....	7
3.6	FORUDSÆTNINGER.....	7
4	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	8
4.1	PRODUKTIONSAREALER OG OPBEVARINGSLAGRE.....	8
4.2	DRIFT OG INDRETNING.....	8
4.3	LANDSKABSINTERESSER.....	9
4.4	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG.....	9
4.5	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING.....	10
4.6	LUGT.....	10
4.7	STØJ OG VIBRATIONER.....	10
4.8	STØV.....	11
4.9	SKADEDYR.....	11
4.10	SPILDEVAND, OVERFLADEVAND OG RESTVAND.....	11
4.11	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER.....	11
4.12	LYS.....	11
4.13	EGENKONTROL.....	11
4.14	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK.....	12
4.15	UHELD OG RISICI.....	12
4.16	OPHØR.....	12
5	KLAGEVEJLEDNING	13
6	OFFENTLIGGØRELSE	14
7	SUPPLEMENT TIL DEN MILJØTEKNISKE BESKRIVELSE OG VURDERING	15
7.1	BELIGGENHED, AFSTANDSKRAV OG LANDSKAB.....	15
7.2	HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT.....	16
7.2.1	<i>Tagvand</i>	16
7.2.2	<i>Afløbsplan og beskrivelse af udsprinkling</i>	16
7.3	ØVRIGE EMISSIONER OG GENEPÅVIRKNINGER FRA HUSDYRBRUGET.....	18
7.4	VÆSENTLIGE VIRKNINGER FRA RESTSTOFFER, AFFALDSPRODUKTION OG BRUG AF NATURRESSOURCER.....	19
7.5	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET – AMMONIAK.....	19
8	BAT	20
9	NABO- / PARTSHØRING	20
10	SAMLET VURDERING	20
11	HØRING LANDSKAB	21
12	MILJØKONSEKVENSRAPPORT	21

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på Møgelbjergvej 15, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af denne miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet vurdering af det ansøgte projekt udfra ansøgningsmateriale, herunder miljøkonsekvensrapporten og modtagne supplerende oplysninger under sagsbehandlingen. Varde kommunes vurdering danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår, som fremgår af afsnit 4.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) www.dma.mst.dk fra den 31. januar 2019 til den 15. februar 2019. (Naboorientering). Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Varde Kommune har ikke modtaget henvendelser angående udvidelsen i idéfasen efter offentlig annoncering.

Udkast til afgørelse har været i parts/nabohøring i 30 dage (§ 16a), hvor der ikke er indkommet synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Copyright på kort: Grundkort – Varde kommune, Matrikelkort – GST, Luftfoto – Cowi.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger:	I/S Bruun v/ Jørgen og Lars Bruun
Kontaktperson:	Lars Bruun, tlf.: 20 71 29 28, mail: larsbruunmail.gmail.com
Husdyrbrugets navn og adresse:	I/S Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde
Ejerlav og matrikel nr.:	4a – Næsbjerg By, Næsbjerg
Virksomhedens art:	Kvæg- og svinebrug
Ejendomsnummer:	5730114348
CHR-nummer:	45447
CVR-nummer:	28260814
Konsulent:	Anita Hingstman Rasmussen, Sagro, tlf.: 76602193, mail:ahi@sagro.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Er husdyrbruget et IE-brug:	Nej
Ansøgning:	Skema nr. 209244 version 2, indsendt den 19. marts 2019
Udkast i nabohøring:	Den 8. april til og med den 9. maj 2019.
Godkendelsesdato:	Den 15. maj 2019

2.2 Baggrund og historik

Den 28. juni 2011 fik husdyrbruget en § 12-miljøgodkendelse til udvidelse af besætningen og etablering af en kalvestald, en ny gyllebeholder, en møddingsplads, en overdækket betonplads til kalvehytter, et befæstet areal til separationsanlæg og et befæstet areal til udlevering af dyr samt en vej.

Den 28. april 2014 fik husdyrbruget tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen, hvor der blev godkendt ændringer i udbringingsarealerne.

Den 6. november 2017 fik husdyrbruget tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen, hvor dyreholdet blev udvidet med ca. 40 DE i eksisterende bygninger.

I/S Bruun har nu søgt om miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at opføre en ny kalvestald, en ny møddingsplads og en ny ensilageplads. Ansøger ønsker med denne ansøgning at udnytte muligheden for opstaldning af flexgrupper (variende dyretyper indenfor kvæg) i nogle staldafsnit. Fremadrettet ønskes muligheden for udsprinkling af overfladevand og restvand.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 28. januar 2019.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

3 Meddelelse om miljøgodkendelse

3.1. Afgørelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Møgelbjergvej 15, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a i "Bekendtgørelse af lov nr. 1020 af 6. december 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v." herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Det er Varde Kommunes vurdering, at oplysningerne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten lever op til kravene i husdyrbrugsloven.

Varde Kommune vurderer at:

- alle nybyggerierne er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.
- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2017 for Varde Kommune
- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed
- de nye driftsbygninger, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet
- at udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Når vilkår for husdyrbrugets lokalisering, indretning og drift følges, er det Varde Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet. Herunder:

- Husdyrbrugets ammoniakemission og deponering til naturområder
- Husdyrbrugets lugtemission til omkringboende
- Husdyrbrugets øvrige emissioner og genepåvirkninger
- Husdyrbrugets virkninger fra reststoffer, affaldsproduktion og brug af naturressourcer

Varde Kommune vurderer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde at:

- kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til nedsættelse af ammoniakemission er opfyldt
- der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at undgå, forebygge og begrænse det ansøgte virkning på miljøet
- energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne afgørelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

Henvendelse om afgørelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne afgørelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

3.2 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år fra godkendelsesdatoen. Ophører udnyttelse af miljøgodkendelsen helt eller delvist i tre på hinanden følgende år bortfalder den del der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

3.3 Beskrivelse af projektet

Husdyrbruget har indtil nu en § 12 miljøgodkendelse med en godkendt årsproduktion på 370 køer, 60 kalve (0-3,5 mdr.), 9 kvier (23,5-24 mdr.), 205 producerede tyre (40-50 kg) og 2.190 producerede slagtesvin (30-110 kg).

Ifølge den nugældende husdyrbrugslov skal der ikke længere søges om og gives godkendelse til et bestemt dyrehold, men om et bestemt produktionsareal, det vil sige det areal, som dyrene på husdyrbruget kan opholde sig på.

I/S Bruun har nu søgt om miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at opføre en ny kalvestald på 448 m² med dybstrøelse, et nyt befæstet areal omkring den ny kalvestald, en ny møddingsplads på 144 m² og en ny ensilageplads på 2.500 m² eller alternativt for ensilageplads en ensilageplansilo på 44 x 14 meter. Ansøger ønsker med denne ansøgning at udnytte muligheden for opstaldning af flexgrupper (variende dyretyper indenfor kvæg) i nogle staldafsnit. Eksisterende løsdriftsstald udvides med 345 m², idet nakkebomsarealet medtages i ansøgt drift.

Fremadrettet ønskes muligheden for udsprinkling af overfladevand og restvand.

3.4 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idéfasen ved offentlig annoncering
- Interne høringer i Varde Kommune
- Nabohøring ved berørte naboer

3.5 Dispensation

Eksisterende løsdriftsstald udvides med 345 m² produktionsareal, idet nakkebomsarealet medtages i ansøgt drift. Eksisterende løsdriftsstalds afstand til privat fællesvej er ca. 10,5 meter. Derfor er afstandskravet på de 15 meter i henhold til § 8 i husdyrbrugloven ikke overholdt. Varde Kommune giver dispensation til ovenstående udvidelse i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.6 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, og at den generelt gældende lovgivning overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg:

4 Vilkår for miljøgodkendelsen

4.1 Produktionsarealer og opbevaringslagre

- a. Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer, som det fremgår af tabel 1 nedenfor og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af tabel 2 nedenfor.

Beliggenheden af produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring skal være som illustreret i situationsplanen figur 1 i miljøkonsekvensrapporten side 8.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1. Løsdriftstald	5879	Naturlig ventilation	6 m	(#135698) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1310
				(#135693) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1930
				(#135689) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	390
2. Kalveytter	362	Naturlig ventilation	3 m	(#135634) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	360
3. Kalvestald	273	Naturlig ventilation	3 m	(#135633) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	180
4. Ny kalvestald	448	Naturlig ventilation	3 m	(#135632) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	448
6. Slagtesvin	603	Mekanisk ventilation	3 m	(#135623) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	540
Sum						5158

Tabel 1. Oversigt over produktionsareal.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
7. Gyllebeholder	Flydende				534
8. Gyllebeholder	Flydende				590
9. Gyllebeholder	Flydende				720
10. Møddingsplads	Fast				86
11. Ny møddingsplads	Fast				144

Tabel 2. Husdyrbrugets gødningslagre.

4.2 Drift og indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af afgørelsens vilkår.
- b. Ved anvendelse af slagger til etablering af ny ensilageplads og udvidelse af befæstede arealer skal der søges om særskilt tilladelse ved Varde Kommune.
- c. Den ny kalvestald (bygning 4, figur 1 i miljøkonsekvensrapporten side 8) må ikke placeres tættere end 15 m til privat fællesvej. Der er ansøgt om en beliggenhed, hvor den ny kalvestalds sydvestlige hjørne er ca. 15,5 meter fra privat fællesvej.
- d. Foderbordet ved den ny kalvestald skal etableres med fald ind mod kalvestalden med afløb til gyllesystem.
- Ny ensilageplads (bygning 17, figur 1 i miljøkonsekvensrapporten) skal opføres i henhold til landbrugets byggeblad 103.09-02 (ensilageplads uden mur). Det vil sige, at den åbne

plads uden sidemur skal etableres med minimum afløb i pladsens 4 hjørner. Desuden skal der etableres en to meter bred randbelægning hele vejen rundt om pladsen, som alle steder har minimum tre procent fald mod afløb.

- Hvis der alternativt etableres ensilage-silo med afgræsningsmur åben i begge ender, skal den bygges i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.09-06. Det vil sige, at der skal etableres afløb i begge ender af plansiloen. Desuden skal der etableres en to meter bred randbelægning i begge de åbne ender, som alle steder har minimum tre procent fald mod afløb.
- e. Senest 14 dage før etablering af ensilageplads skal du indsende følgende til Varde Kommune:
- Målfaste tegninger af ensilageplads med afløb.
 - Hvilke sider er der? Mur eller randbelægning?
 - Beskrivelse af rørføring fra ensilageplads til opsamlingsbeholder/gylletank
- f. Senest 2 måneder efter etablering af ensilagepladsen, skal den anmeldes til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR.

Møddingsplads

- g. Møddingsplads med afgræsningsmur (bygning 11, figur 1 i miljøkonsekvensrapporten side 8) skal opføres i henhold til landbrugets byggeblad 103.06-05. Bygges der uden afgræsningsmur skal der indsendes dokumentation for styrke og tæthed.
- h. Senest 14 dage før etablering af møddingsplads skal du indsende følgende til Varde Kommune:
- Hvis der bygges uden afgræsningsmur, skal der indsendes dokumentation for styrke og tæthed
 - Målfaste tegninger med afløb
 - Hvilke sider er der? Mur eller randbelægning?
 - Beskrivelse af rørføring fra møddingsplads til gylletank

Senest 2 måneder efter at du har etableret møddingspladsen, skal du anmelde det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR.

- i. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- b. Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

4.4 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Der skal være fast overdækning af gyllebeholderen på 3.500 m³ i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Det er bygning nr. 9 på figur 1 i miljøkonsekvensrapporten side 8)
- b. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- c. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- d. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
- e. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- f. Staldsystemet i den nye kalvestald skal være dybstrøelse.

4.5 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Påfyldning af gylle til gyllevogn og lignende skal altid ske under opsyn.
- b. Sand, som har været brugt som strøelse i senge, kælvnings- og sygebokse m.m. skal efter endt brug behandles og opbevares som fast husdyrgødning på møddingsplads og skal overdækkes med vandtæt materiale. Alternativt kan sandet opbevares i en lukket og tæt container, der er placeret på et befæstet areal med afløb til gyllesystemet.

4.6 Lugt

- a. Hele husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- b. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.7 Støj og vibrationer

- a. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor husdyranlægget f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt ovennævnte støjgrænser overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under

målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling – ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.8 Støv

- a. Drift af anlægget må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyranlægget.

4.9 Skadedyr

- a. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- b. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.10 Spildevand, overfladevand og restvand

- a. Overfladevand fra befæstede arealer, som kan være forurenede med næringsstoffer, skal opsamles og udbringes i henhold til gældende regler.
- b. Ca. to meter af det ny befæstede areal foran åbningen (nordsiden) langs ny kalvestald skal have afløb til gylletank. Se figur 3 nedenfor.
- c. Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- d. Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, der udsprinkles restvand på.
- e. Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller borer i nærheden af det område, hvor der udsprinkles restvand.
- f. Da opsamlingsbeholderen til restvand ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder.
- g. Overkant af opsamlingsbeholder til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.

4.11 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.

4.12 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for husdyrbruget.

4.13 Egenkontrol

- a. Dokumentation i forbindelse med overholdelse af vilkår skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år.

4.14 Bedste tilgængelige teknik

- a. Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. køleanlæg til mælk skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

4.15 Uheld og risici

- a. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forurening, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Erhvervscenteret, Varde Kommune (tlf.: 7994 6800).

4.16 Ophør

- a. Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk.

Din klage skal være modtaget senest 4 uger efter offentliggørelsen den 15. maj 2019.

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", den 15. maj 2019.

På Varde Kommunes vegne den 15. maj 2019

Susanne Seested

Landbrugssagsbehandler

Kopi sendt til:

- Rådgiver, Anita Hingstman Rasmussen, SAGRO, e-mail: ahi@sagro.dk, tlf.: 76 60 21 93.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskeren.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk
- Arkvest, post@arkvest.dk

7 Supplement til den miljøtekniske beskrivelse og vurdering

7.1 Beliggenhed, afstandskrav og landskab

Fremgår af miljøkonsekvensrapport side 13-15

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste naboer.

Der er ikke en samlet bebyggelse nærmere end byzone.

Eksisterende løsdriftsstald udvides med 345 m² produktionsareal, idet nakkebomsarealet medtages i ansøgt drift. Eksisterende løsdriftsstalds afstand til privat fællesvej er ca. 10,5 meter. Derfor er afstandskravet på de 15 meter i henhold til § 8 i husdyrbrugloven ikke overholdt. Varde Kommune giver dispensation til ovenstående udvidelse i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Varde Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapport og ovenstående at beliggenheden er tilstrækkeligt beskrevet.

Varde Kommune har foretaget en landskabelig vurdering af ansøgte. Der foreligger umiddelbart ikke nogle landskabelige forhold på den lokalitet som skulle være til hindrer den planlagte udvidelse. Der er lagt vægt på bygningsstrukturen, hvor det planlagte byggeri er integreret med den eksisterende bygningsmasse og vil fremover opleves som en del af denne. Ligeledes er der andre landbrug samt beplantninger i området som gør, at de nærliggende ådal landskaber ikke bliver påvirket af den planlagte udvidelse af bygningsmassen.

Varde Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapport og ovenstående samlet at

- alle nybyggerierne er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften
- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2017 for Varde Kommune

- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed
- de nye driftsbygninger, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet
- at udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Varde Kommune stiller af hensyn til landskabsinteresser vilkår om at bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

7.2 Husdyrbrugets indretning og drift

Fremgår af miljøkonsekvensrapport side 6-12.

Ansøger ønsker muligheden for et alternativ til den ny åbne ensilageplads, bygning 17 i figur 1 i miljøkonsekvensrapport.

Muligheden skal være en plansilo på 14 x 44 meter beliggende 10 meter fra og parallelt med kostalden, se figur 2. Den skal være åben i begge ender, 2 meter randzone og med afløb i begge ender til opsamletank, hvorfra restvand kan udsprinkles eller føres til gylletank. Denne plansilo skal opføres i henhold til byggeblad nr. 103.09-06 (ensilagesilo med afgrænsningsmur åben i begge ender).

Figur 2. Alternativ ønske til ensilageplads er en plansilo.

7.2.1 Tagvand

Der er i forbindelse med denne miljøgodkendelse udarbejdet en separat tilladelse til udledning af tag- og overfladevand til Troesmose bæk.

7.2.2 Afløbsplan og beskrivelse af udsprinkling

Ansøger ønsker at udsprinkle restvand fra den ny ensilageplads, som udgør ca. 2.500 m².

Når det gælder opsamling, opbevaring, håndtering, og evt. udsprinkling af restvand fra ensilageplansiloerne gælder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- anlæg, der anvendes til opbevaring af restvand, skal være udført af bestandige materialer, og skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt
- opbevaringsanlæg for restvand skal tømmes så ofte, at de ikke løber over

- restvand må kun tilføres afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm
- udbringning af restvand må ikke give anledning til unødige gener
- restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer større end 100 m² og kystvande.
- udbringning af restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt.

Der er et landbrugsbyggeblad (103.09-05), som giver en anvisning på, hvordan et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres for at kunne leve op til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Arealet, hvorfra der opsamles restvand, har et areal på ca. 2.500 m², se figur 3. Ansøger oplyser, at der etableres en ny opsamlingsbeholder på 25 m³, hvorfra vandet udsprinkles. Der er mulighed for at pumpe restvand i gyllebeholderen i tilfælde af, at jorden er vandmættet eller frosset.

Varde Kommune vælger at stille vilkår om at

- Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, det udsprinkles restvand på.
- Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller borer i nærheden af det område, hvor der udsprinkles restvand.
- Da opsamlingsbeholderen til restvand ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder.
- Overkant af opsamlingsbeholder til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.

Hvis det viser sig at udsprinkling af restvand ikke overholder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller de stillede vilkår, forbeholder Varde Kommune sig ret til at forlange anlægget udvidet/ændret, eller udsprinklingen helt stoppet.

Figur 3: Afløbsplan og udsprinkingsareal

Figur med forløb af tag- og overfladevand til Troesmose Bæk nord for ejendommen fremgår af udledningstilladelse af 29. marts 2019.

Varde Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapport og ovenstående, at produktionsareal, gødningslagre, indretning og drift er tilstrækkeligt beskrevet.

7.3 Øvrige emissioner og genopåvirkninger fra husdyrbruget

Fremgår af miljøkonsekvensrapport side 19-23 og 27-28.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra husdyrbrugets produktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

Varde Kommune vurderer, at støj, rystelser, støv, fluer og skadedyr, lys (side 10 i miljøkonsekvensrapport), til- og frakørselsforhold, forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger og egenkontrol er tilstrækkeligt beskrevet og vurderet.

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for mulige uheld, samt for forholdsregler i tilfælde af uheld.

7.4 Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktion og brug af naturressourcer

Fremgår af miljøkonsekvensrapport side 24-26.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at grundvand, jordforurening, reststoffer, affald, døde dyr, vand og energi er tilstrækkeligt beskrevet og vurderet, og at det er miljømæssigt forsvarligt.

7.5 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget – ammoniak

Fremgår af miljøkonsekvensrapport side 16-18.

Varde Kommunes uddybende beskrivelse af beskyttede naturområder omkring husdyrbruget.

§ 3 områder

§ 3 lokalitet	Type	Grønt Danmarkskort i kommuneplanen	Naturkvalitetsplan		Nyeste naturtilstand
			Værdisætning	Målsætning	
1	Hede	Nej	B	B	0,24
2	Mose	Ja	B	B	0,42
3	Mose	Ja	B	B	0,35
4	Mose	Ja	C	C	0,67
5	Mose	Ja	C	C	0,1
6	Mose	Ja	B	B	0,62
7	Mose	Ja	C	C	0,12
8	Overdrev	Ja	B	A	0,76
9	Mose	Ja	B	A	0,61
10	Mose	Ja	A	A	0,54
11	Mose	Ja	B	B	0,58

Tabel 3. Nærmeste § 3 områder indenfor maksimalt 1.000 meter fra husdyrbruget (minus søer). § 3 lokalitetsnumrene refererer til figur 6 i miljøkonsekvensrapporten.

Nyeste naturtilstand i tabellen ovenfor er artsindekset ud fra de sidste besigtigelser.

Naturtyper har forskellige tålegrænser for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, se tabel 4.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 4. Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Århus Universitet har oplyst følgende baggrundsbelastning for Varde Kommune:

År	2006	2007	2008	2009	2012	2013	2014	2015
Kg N/ha	17,0	15,0	16,0	16,4	15,2	13,8	15,6	15,3

Tabel 5. Udvikling i baggrundsbelastningen for Varde Kommune

Naturområde	N-følsom	Afstand (m)	Tålegrænse, kgN/ha	Ruhed opland	Ruhed område	Ændring 8 års drift, kgN/ha	Ændring Nudrift, kgN/ha	Total Ansøgt, kgN/ha
Kategori 1	Moderat	3500	10-20	l	s	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	Uoplyst/ikke	4600	> 30	l	s	0,0	0,0	0,0
Kategori 3								
Nr. 1 hede	Særlig	350	5-10	l	s	+ 0,1	+ 0,1	0,9
Nr. 2 mose	Særlig	287	5-10	l	bn	+ 0,0	+ 0,1	0,8
Nr. 7 mose	Særlig	260	5-10	l	mk	+ 0,3	+ 0,2	2,1
Nr. 8 overdrev	Særlig	615	5-10	l	s	+ 0,1	+ 0,1	0,9
Nr. 9 mose	Særlig	590	5-10	l	mk	+ 0,2	+ 0,1	1,0
Nr. 10 mose	Særlig	620	5-10	l	mk	+ 0,2	+ 0,2	1,0

Tabel 6. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder. Naturområdenumrene refererer til tabel 3 ovenfor og figur 6 i miljøkonsekvensrapporten afsnit 11.

Varde Kommune vurderer at naturområderne omkring husdyrbruget er tilstrækkeligt beskrevet og vurderet.

Varde Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af § 7-områder og derfor ikke vil påvirke § 7 områderne negativt, og at udvidelsen ikke vil påvirke kategori-3 naturområderne / § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

Varde Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapport, at bilag IV arterne er tilstrækkelig beskrevet og vurderet i forhold til det ansøgte.

8 BAT

Fremgår i miljøkonsekvensrapport side 27.

Beregninger viser, at det ansøgte projekt, omfattende både stalde og lagre, lever op til Miljøstyrelsens BAT-krav for ammoniak. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

9 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos naboer/parter, som ejer en matrikel indenfor lugtkonsekvenszonen, som er 643 m fra husdyrbruget, i perioden fra den 8. april til og med den 9. maj 2019.

I forbindelse med nabohearingen er der ingen bemærkninger kommet.

10 Samlet vurdering

Varde Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes, idet udvidelsen, som redegjort for i miljøkonsekvensrapporten, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

11 Høring landskab

Varde Kommune har foretaget en landskabelig vurdering af ansøgte. Der foreligger umiddelbart ikke nogle landskabelige forhold på den lokalitet som skulle være til hindrer den planlagte udvidelse. Der er lagt vægt på bygningsstrukturen, hvor det planlagte byggeri er integreret med den eksisterende bygningsmasse og vil fremover opleves som en del af denne. Ligeledes er der andre landbrug samt beplantninger i området som gør, at de nærliggende ådal landskaber ikke bliver påvirket af den planlagte udvidelse af bygningsmassen.

12 Miljøkonsekvensrapport

Her følger miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøgers konsulent.

Miljøkonsekvensrapport for Møgelbjergvej 15

I/S Bruun

Møgelbjergvej 15

6800 Varde

Udarbejdet den 17-01-2019

Af miljørådgiver Anita Hingstman

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Ikke teknisk resumé.....	4
Basisoplysninger	5
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	5
Biaktiviteter	5
IE-brug	5
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	6
Indretning og drift	6
Afløbsforhold	9
Lys	10
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	11
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	12
Beliggenhed	13
Planforhold	13
Landskab.....	13
Afstandskrav	15
Naturområder.....	16
Ammoniakemission	16
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	16
Kategori 1-natur	16
Kategori 2-natur	16
§ 3 områder	16
Kategori 3-natur	17
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	17
National beskyttelse af arter af planter og dyr	18
Biodiversitet – Den danske Rødliste	18
Lugt	19
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	19
Støj.....	19
Rystelser	20
Støv	20

Fluer og skadedyr	21
Til- og frakørsels forhold.....	21
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	22
Egenkontrol	23
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	24
Grundvand	24
Jordforurening	24
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	24
Affald	25
Døde dyr	26
Vand.....	26
Energi.....	26
BAT (ammoniak)	27
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	27
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	27
Alternative løsninger	28
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	28

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en planlagt udvidelse af Møgelbjergvej 15, 6800 Varde, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1021 af 06/07/2018 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.

Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

Ikke teknisk resumé

I/S Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde ønsker at søge en ny § 16a miljøgodkendelse på Møgelbjergvej 15.

Den seneste ændring på ejendommen blev godkendt i tillæg til miljøgodkendelse nr. 2 meddelt den 6. november 2017. Den tilladte årsproduktion er 370 køer, 60 kalve (0-3,5 mdr.), 9 kvier (23,5-24 mdr.), 205 producerede tyre (40-50 kg) og 2.190 producerede slagtesvin (30-110 kg).

Der er indsendt et skema i husdyrgodkendelse.dk med skema nr. 209.244.

Der ønskes opført en ny kalvestald på 448 m², møddingsplads på 144 m² og ensilageplads på 2.500 m². Rundt om den nye kalvestald laves et nyt befæstet areal.

Ansøger ønsker med denne ansøgning at udnytte muligheden for at få størst mulig fleksibilitet i forhold til antal dyr og dyretypen (ko, kvie, kalv osv.).

Produktionsarealet er fremkommet på baggrund af byggetegninger, suppleret med opmåling af nakkebomsarealet og ældre stalde.

Lugtberegninger viser, at lugtgenekriteriet til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er ingen kvælstoffølsom natur i nærheden af anlægget og beskyttelsesniveauet for kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt.

BAT-emissionsgrænseværdierne er overholdt.

Der er ingen landskabelige eller kulturhistoriske udpegninger til hinder for en udvidelse af ejendommen.

Alle afstandskrav i § 6 og 8 i Husdyrbrugloven er overholdt.

Der forventes ikke særlige gener for de omkringboende i forbindelse med det ansøgte projekt.

Basisoplysninger

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	28260814	Konsulent Cvr	
Husdyrbrugets navn	Møgelbjergvej 15 v. I/S Bruun	Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO
Beliggingsadresse	Møgelbjergvej 15	Konsulentnavn	Anita Hingstman Rasmussen
Postnummer	6800	Konsulentadresse	John Tranumsvej 25
By	Varde	Konsulentpostnummer	6705
Ansøger		Konsulentby	Esbjerg Ø
Ansøgers navn	I/S Bruun	Konsulenttelefon	76602193
Ansøgers adresse	Møgelbjergvej 15	Konsulent-email	ahi@sagro.dk
Ansøgers postnummer	6800	Ejendom	
Ansøgers by	Varde	Ejendomsnummer	5730114348
Ansøgers telefon	20712928	CHR numre	
Ansøgers email	larsbruunmail@gmail.com	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 4a - Næsbjerg By, Næsbjerg	

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Udover Møgelbjergvej 15, 6800 Varde ejer og driver I/S Bruun også Møgelbjergvej 10, 6800 Varde. På Møgelbjergvej 10 er der i 2017 meddelt en § 10 miljøtilladelse til kvier og goldkøer. Møgelbjergvej 10 ligger ca. 200 m vest for Møgelbjergvej 15. Derudover ejer og driver I/S Bruun også Vestervangvej 2 og Vestervangvej 8, som ligger henholdsvis 1 km og 1,3 km vest/sydvest for Møgelbjergvej 15. På begge ejendomme er der kvier.

Ejendommene kan drives som selvstændige enheder, og det vurderes at der ikke er tale om en teknisk eller forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, i mellem Møgelbjergvej 15 og Møgelbjergvej 10, Vestervangvej 2 og Vestervangvej 8. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Møgelbjergvej 15.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Ejendommen er ikke et IE-brug, da der er mindre end 2000 stipladser til slagtesvin. Det ansøgte projekt har en ammoniakfordampning på 6.834,3 kg NH₃-N/år, og er dermed omfattet af § 16a i Husdyrbrugloven.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, produktionsareal, staldsystem og dyretype. På figur 1 fremgår de fremtidige driftsbygninger.

I forbindelse med det ansøgte projekt opføres der en ny kalvestald med dybstrøelse på 448 m² (bygning 4), møddingsplads på ca. 144 m² (bygning 11) og ensilageplads på 2.500 m² (bygning 17). Rundt om den nye kalveplads etableres et nyt befæstet areal.

Der sker ingen ændringer i de eksisterende produktionsarealer. Nakkebomsarealet indgår dog i produktionsarealet i ansøgt drift. Det betyder udelukkende, at sengenes størrelse kan reguleres efter størrelsen på dyrene, uden at det kræver en ny miljøgodkendelse.

Ejendommens fremtidige gødningslagre er angivet i tabel 2. Til opbevaring af fast husdyrgødning vil der fremadrettet være to møddingspladser på ejendommen (bygning 10 og 11). Ejendommen er tilmeldt biogas, der aftager al dybstrøelse. Der vil blive opstillet en container til afhentning af dybstrøelsen. Container placeres på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Oversigt over husdyrbrugets staldafsnit:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1. Løsdriftsstald	5879	Naturlig ventilation	6 m	(#135698) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) (#135693) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) (#135689) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0 0 0	1310 1930 390
2. Kalvehytter	362	Naturlig ventilation	3 m	(#135634) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	360
3. Kalvestald	273	Naturlig ventilation	3 m	(#135633) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	180
4. Ny kalvestald	448	Naturlig ventilation	3 m	(#135632) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	448
6. Slagtesvin	603	Mekanisk ventilation	3 m	(#135623) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	540
Sum						5158

Tabel 1. Oversigt over produktionsareal.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
7. Gyllebeholder	Flydende				534
8. Gyllebeholder	Flydende				590
9. Gyllebeholder	Flydende				720
10. Møddingsplads	Fast				86
11. Ny møddingsplads	Fast				144

Tabel 2. Husdyrbrugets gødningslagre.

Produktionsarealet er i denne ansøgning fremkommet vha. byggetegninger suppleret med opmåling af nakkebomsarealet og de ældre staldafsnit. Nakkebomsarealet er fratrukket i nudrift og 8 års driften. I ansøgt drift er de medtaget, for at give ansøger øget fleksibilitet. Det drejer sig om i alt ca. 345 m² i løsdrifts-stalden (bygning 1).

Dyretypen er angivet som flexgruppen "alle kvæg", hvilket betyder at der frit kan skiftes mellem malkekøer, kvier, stude, kalve, ammekøer og skaltekalve indenfor de enkelte staldafsnit.

Figur 2 angiver en skitse over produktionsarealet.

Nedenfor følger en gennemgang af de enkelte bygningers anvendelse ved den fremtidige drift:

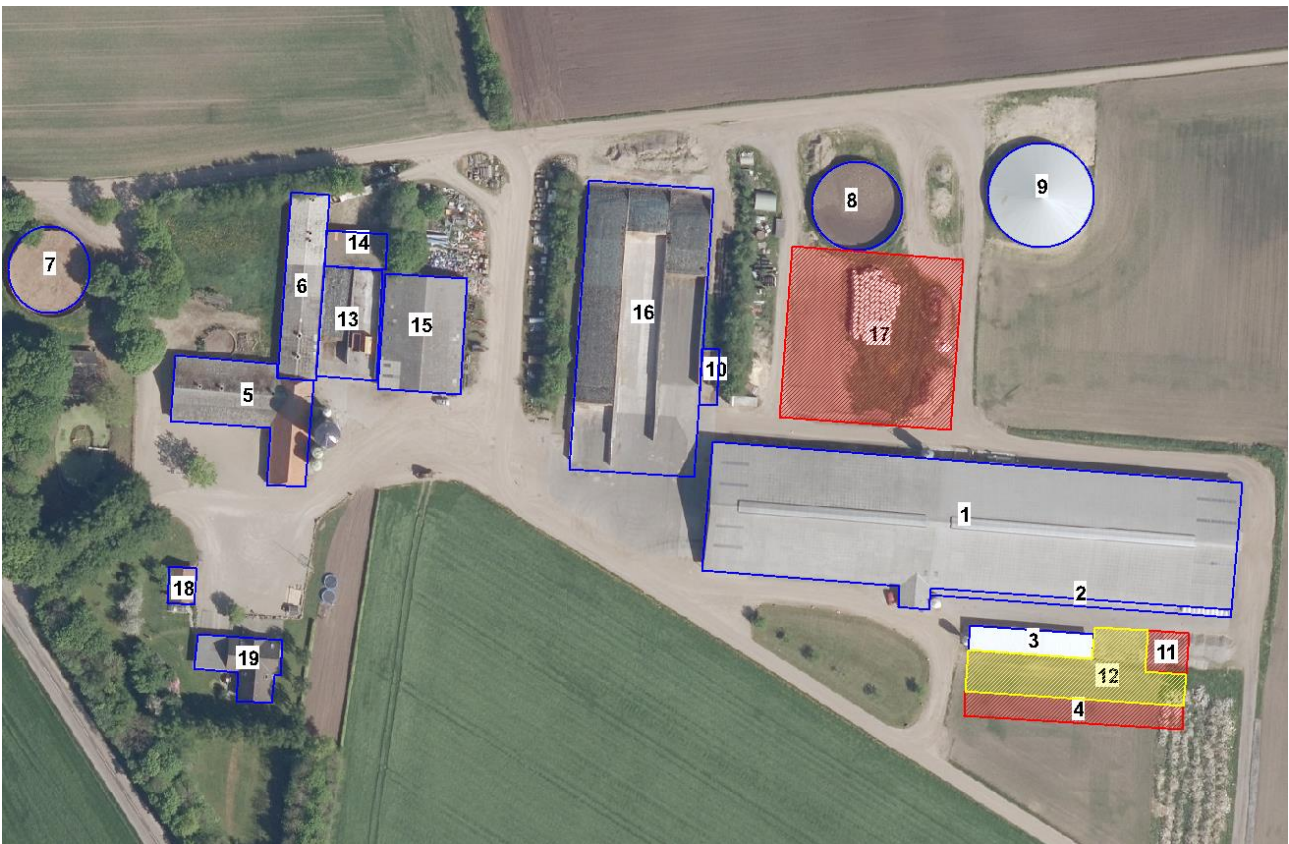
- Bygning 1: Løsdriftsstald indrettet som sengestald med spalter. Derudover er der dybstrøelsesbokse i både den vestlige og østlige ende af stalden. Der malkes med malkebotter. I den vestligste ende er der opbevaring af halm, råvarer ol. Produktionsarealet er angivet til **3.240 m² sengestald med spalter og 390 m² dybstrøelse**. Stalden er med naturlig ventilation.
- Bygning 2: Kalvehytter opstillet parallelt med den sydlige side af løsdriftsstalden. Pladsen er indrettet til kalvehytter med afløb til gyllesystem. Der er regnet med et produktionsareal på **360 m² dybstrøelse**.
- Bygning 3: Kalvestald. Produktionsarealet er angivet til **180 m² dybstrøelse**.
- Bygning 4: Ny kalvestald på ca. 7 x 64 m. Produktionsarealet er angivet til **448 m² dybstrøelse**.
- Bygning 5: Gl. ungdyrstald og lade som i dag anvendes til opbevaring. Stalden indgår i 8 års driften.
- Bygning 6: Slagtesvinestald. Produktionsarealet er angivet til **540 m² drænet gulv + spalter (33/67 %)**. Stalden er indrettet med en gang i midten og stier på begge sider af gangen. Gyllekanalen er gennemgående, og derfor er hele staldens areal medtaget som produktionsareal.
- Bygning 7: Gyllebeholder på 2.040 m³. Der anvendes et naturligt flydelag.
- Bygning 8: Gyllebeholder på 2.500 m³. Der anvendes et naturligt flydelag.
- Bygning 9: Gyllebeholder på 3.500 m³. Der er fast overdækning på beholderen.
- Bygning 10: Møddingsplads/vaskeplads/fyldeplads.
- Bygning 11: Ny møddingsplads på ca. 144 m². Det er endnu ikke afklaret om den etableres med sideafgrænsninger eller randzoner.
- Bygning 12: Nyt befæstet areal i asfalt.
- Bygning 13: Plansiloer med bagmur og afløb til gyllesystem.
- Bygning 14: Maskinhus.
- Bygning 15: Maskinhus.

Bygning 16: Plansiloer uden bagmur og med afløb til gyllesystem.

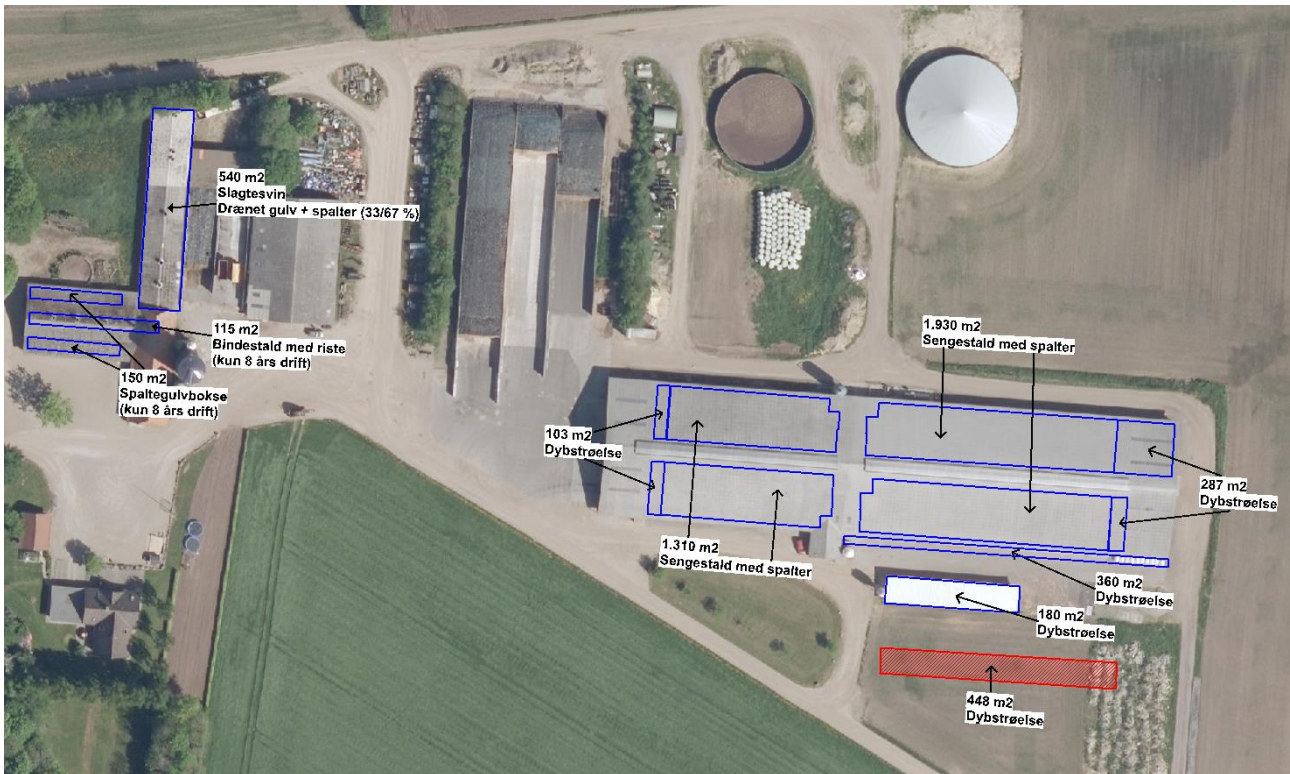
Bygning 17: Ny ensilageplads på ca. 2.500 m². Ensilagepladsen etableres med 2 m randzoner og afløb til ny opsamlingsbeholder hvorfra det kan sprinkles ud eller ledes til gyllebeholder. Alternativt bygges plansilo på ca. 14 x 44 m, 2 meter randzone, åben i begge ender og med afløb i begge ender til opsamlingsbrønd, hvor fra restvand kan udsprinkles eller føres til gylletank. Beliggenhed er parallelt med kostalden med ca. 10 m afstand.

Bygning 18: Garage.

Bygning 19: Beboelse.

Figur 1. Situationsplan.

Figur 2. Skitse over produktionsarealet.

Afløbsforhold

Der er et toilet i løsdriftsstalden (bygning 1). Spildevandet ledes til nedsivningsanlæg.

Overfladevand fra de eksisterende plansområder (bygning 13 og 16) ledes til gyllebeholder.

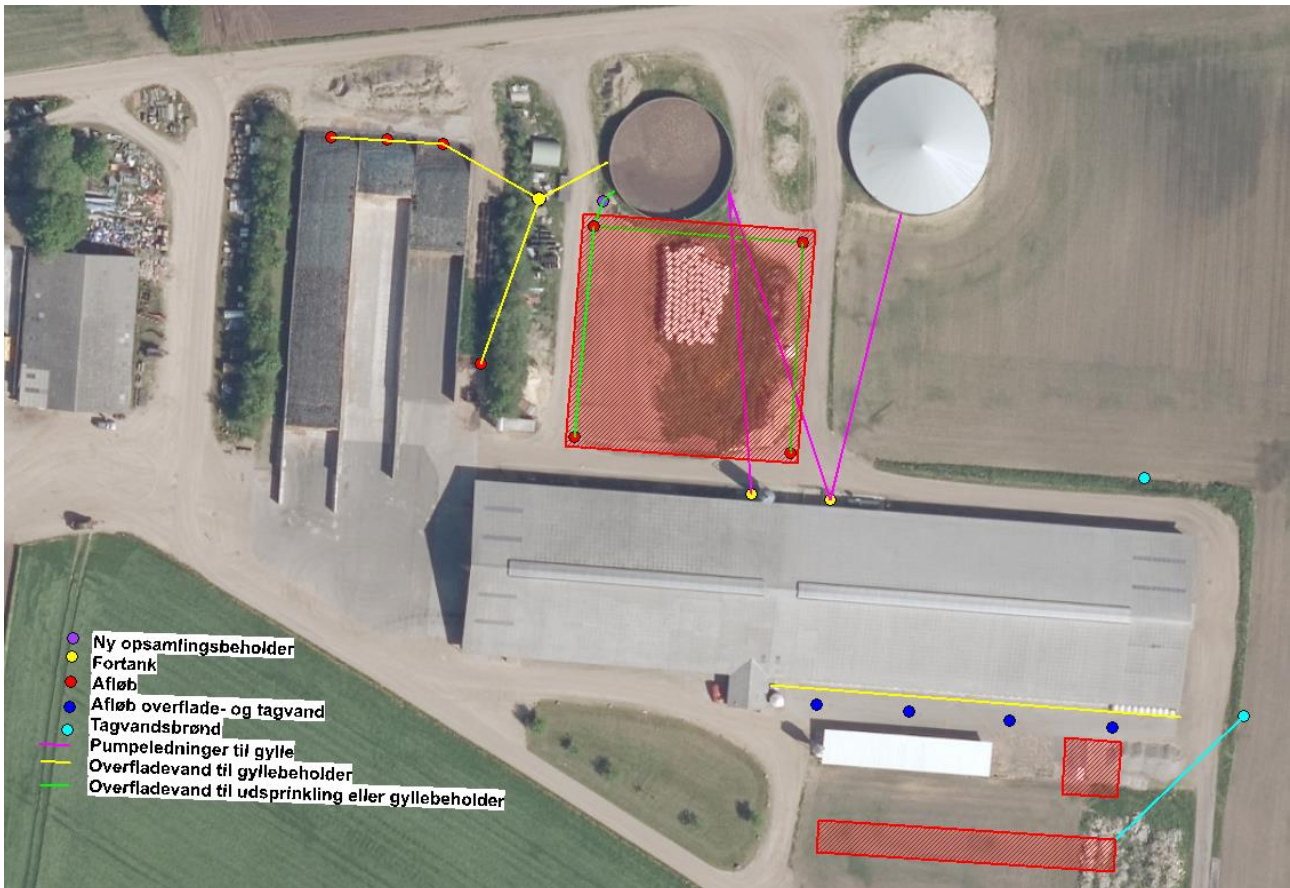
Overfladevand fra den nye ensilageplads (bygning 17) vil blive ledt til ny opsamlingsbeholder på 25 m³, hvorfra det sprinkles ud på areal mod øst. Pladsen vil blive etableret med 2 m randzoner hele vejen rundt. Det bliver muligt at lede overfladevand til gyllebeholder ved perioder med frost ol.

Overfladevand/møddingssaft fra den eksisterende samt nye møddingsplads (bygning 10 og 11) bliver ledt til gyllebeholder. Langs med den sydlige side af løsdriftsstalden er der etableret en kalveplads. Langs pladsen er der lavet en afløbsrist, som leder overfladevand til gyllesystem.

Foderbordet ved den eksisterende samt nye kalvestald (bygning 3 og 4) er etableret/etableres med fald ind mod stalden, således at der ikke er risiko for forurening. Overfladevand fra det øvrige befæstede areal ved kalvestalden ledes til dræn.

Afledningen af tagvand er uændret. Tagvand ledes til Troesmose Bæk. Der er i 2016 meddelt en udledningstilladelse til afledning af tagvand fra Møgelbjergvej 15. Tagvand fra den nye kalvestald (bygning 4) ledes til eksisterende tagvandsbrønd ved det sydøstlige hjørne af løsdriftsstalden og videre til dræn/vandløb.

Der er meddelt en ny samlet tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra Møgelbjergvej 15.

Figur 3. Afløbsplan

Lys

Der er udendørsbelysning på den vestlige gavl på løsdriftsstalden (bygning 1) som styres manuelt.

Der etableres ikke yderligere udendørsbelysning i forbindelse med det ansøgte projekt.

I alle staldene anvendes der dæmpet belysning om natten. Løsdriftsstaldens sider er åbne med gardiner.

Der er ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommen der kan blive generet af belysningsforholdene på Møgelbjergvej 15.

På baggrund af ovenstående vurderes der ikke at være særlige gener for omgivelserne.

Figur 4. Oversigtskort.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler eller veje i forbindelse med det ansøgte projekt.

Der opføres en ny kalvestald på 7x64 m. Stalden etableres i samme materialer som den eksisterende kalvestald. Foderbordet etableres med et fald ind mod stalden, så der ikke er risiko for forurening. Åbningen vender mod nord.

Der bliver lagt asfalt i området i mellem og omkring de to kalvestalde. Derudover etableres der en ny møddingsplads på 12x12 m. Det er endnu ikke afklaret, om møddingspladsen etableres med sideafgrænsninger, eller 2 m randzoner hele vejen rundt. Pladsen får afløb til gyllesystem.

Nord for løsdriftsstalden etableres der en ny ensilageplads på ca. 50x50 m. Pladsen etableres med 2 m randzoner.

Alt nybyggeri sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger, og ejendommen vil fortsat fremstå som en samlet enhed, og vil ikke virke skæmmende i landskabet. Der anvendes de samme materialer som ved det eksisterende byggeri.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)
	Tillæg til MGK 2017	
Gylletank (bygning 7)	2.040	2.040
Gylletank (bygning 8)	2.500	2.500
Gylletank (bygning 9)	3.500	3.500
Gyllekanaler + fortank	1.780	1.780
Ledig kapacitet, Vestervangvej 8	800	800
Lejet beholder, Tingvejen 234		600
Lejet beholder, Lifstrup Hovedvej 61		700
Lejet beholder, Kirkevejen 26		2.500
I alt	10.620	14.420

Tabel 3. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle, og hvad der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand, overfladevand m.m.

Der sker en tilledning af overfladevand fra de to møddingspladser (bygning 10 og 11), de to plansiloanlæg (bygning 13 og 16) samt evt. i perioder nye ensilageplads (bygning 17).

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortank til gyllebeholder. I fortanken er der en el-pumpe, der pumper gyllen via jordledninger til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Der vil til en hver tid være en kapacitet på minimum 9 måneder for den flydende husdyrgødning.

Der er 800 m³ ledig kapacitet på Vestervangvej 8, som er ejet af ansøger. Derudover lejes der tre gylleholdere: 600 m³ på Tingvejen 234, 700 m³ Lifstrup hovedvej 61 og 2.500 m³ på Kirkevejen 26.

Der leveres fremadrettet husdyrgødning til Korskro Biogas.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares fremadrettet på én af de to møddingspladser. Ved afhentning af dybstrøelse til biogas opstilles der en container. Containeren placeres på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Det vurderes at der er en tilstrækkelig opbevaringskapacitet på Møgelbjergvej 15.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. De nærmeste naboer uden landbrugspligt er Møgelbjergvej 4 og Møgelbjergvej 6, som ligger henholdsvis 538 m og 583 m vest for husdyrbruget (målt fra gyllebeholderen). Den nærmeste samlede bebyggelse er Næsbjerg, som også er nærmeste byzone. Næsbjerg ligger ca. 1,3 km nordvest for husdyrbruget.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet en lokalplan for landzoneområdet.

Husdyrbruget ligger indenfor:

Særlig værdifuldt landbrugsområde
Overgangslandskab
Skovrejsningsområde
Bevaringsværdigt landskab
Råstofområder
Jordforurening V2

Husdyrbruget ligger ikke indenfor:

Lavbundsområde
Naturbeskyttelsesområde
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø
Større sammenhængende landskab
Område for store husdyrbrug
Specifikke geologiske bevaringsværdier
Kystnærhedszone
Strandbeskyttelseslinje
Kirkebyggelinje
Skovbyggelinje
Åbeskyttelseslinje
Søbeskyttelseslinje
Beskyttede sten- og jorddiger
Fredede områder
Fortidsminde beskyttelseszone
Habitatområde
Råstofområder
Boringsnære beskyttelsesområder
Område med særlig drikkevandsinteresse
Nitratfølsomt indvindingsområde
Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde

Jordforurening V1

Husdyrbruget ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde, som er områder hvor der ikke forudses væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser. Det er indenfor disse områder, at der vurderes at være de bedste muligheder for at udvikle landbrugsproduktionen.

Skovrejsningsområder er områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantningen er frivillig og går ikke forud for landbrugsdriften. Det betyder, at der kan opføres ny bebyggelse og etableres anlæg, der er nødvendig for en fortsat landbrugsdrift.

Bevaringsværdige landskaber er områder der er udpeget bl.a. for at beskytte karakteristiske landskabstræk, kulturhistoriske spor og særlige udsigtsforhold. Ved byggeri indenfor disse områder skal der tages stilling til at byggeriet ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede bevaringsværdige landskaber.

Husdyrbruget ligger delvist indenfor et råstofområde. Disse områder er råstofgraveområder, hvor kommunen kan give tilladelse til råstofindvinding.

En del af ejendommens befæstede arealer er kortlagt som V2 forurenede jord, se figur 5. Kortlægningen betyder at der er en dokumenteret jordforurening på ejendommen. Kortlægningen skyldes, at der er anvendt slagger til etablering af kørselsveje. Der foretages ingen ændringer af disse arealer, eller gravearbejde i disse områder, der giver anledning til flytning af den forurenede jord. Ansøger ønsker også at benytte slagger til etablering af den nye ensilageplads samt udvidelse af de befæstede arealer. Der indhentes en særskilt tilladelse hertil ved Varde Kommune.

Figur 5. V2 forurenede jord på Møgelbjergvej 15.

Det ansøgte byggeri opføres i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger, og der er ikke tale om dominerende byggeri, der kan virke skæmmende i landskabet. Derudover er der valgt de samme materialer som ved det eksisterende byggeri. Det ansøgte projekt vurderes derfor ikke at have en negativ effekt på de landskabelige- og kulturhistoriske forhold.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Alle ovenstående afstandskrav er overholdt, da anlæggets afstand til de forskellige parametre er større eller lig med ovenstående afstandskrav.

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 6.834,3 kg NH₃-N/år. Ammoniakfordampningen ved nudriften er 5.871,6 kg NH₃-N/år og 5.870,4 kg NH₃-N/år ved 8 års driften.

Kildehøjden for ammoniakfordampningen kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Der er til løsdriftstalden (bygning 1) valgt 6 m, mens der til kalvehytterne (bygning 2), kalvestaldene (bygning 3 og 4) og slagtesvinestalden (bygning 6) er valgt 3 m. Ruheden af oplandet er valgt som *Landbrug* og som *blandet natur med lav bevoksning, blandet natur med middel bevoksning og skov* i naturpunkterne. På grund af den store afstand til nærmeste kategori 1 natur er der ikke taget højde for om der er kumulation med andre ejendomme.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat. 8 års driften er lig med det godkendte i kapitel 5 miljøgodkendelsen fra 2006 og nudriften er lig med tillæg til miljøgodkendelse nr. 2 meddelt i 2017.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 2,7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 3,5 km sydøst for det nærmeste kategori 1 naturområde, som er naturtypen 4.010 og 4.030 våd hede og tør hede indenfor habitatområde nr. 77.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 4,6 km sydvest for, det nærmeste kategori 2 naturområde, som er et overdrev.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 6 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 6. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2).

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 9 moser, 2 overdrev og 1 hede, se figur 6.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre

lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

I tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse på Møgelbjergvej 15, meddelt i 2017, skriver Varde Kommune følgende:

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudet frø. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 5 km nordvest for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Et udtræk i 2019 af registrerede bilag IV-arter på naturdata i Danmarks Miljøportal viser, at der indenfor 1.000 m kun er registreret spidssnudet frø. Spidssnudet frø vurderes på grund af den store forekomst i Varde Kommune ikke at blive påvirket af den ansøgte udvidelse.

Det ansøgte byggeri opføres i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger, og der er kun tale om en mindre udvidelse i form af en kalvestald. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil have nogen negativ påvirkning på bilag IV-arter.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Der er registreret butsnudet frø og spidssnudet frø indenfor 1.000 m af anlægget.

På baggrund af udvidelsens placering, i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger, og at der udelukkende er tale om en mindre udvidelse, vurderes det ansøgte projekt ikke at have en negativ indvirkning på arternes levesteder.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Der er ikke kendskab til truede arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Møgelbjergvej 4	0	NY	183,5	183,5	771,8	Ja
 Møgelbjergvej 6	0	NY	183,5	183,5	826,4	Ja
 Hovedgaden 12	0	NY	536,9	536,9	1643,7	Ja
 Kirkegårde, Næsbjerg	0	NY	732,8	732,8	1509	Ja

Tabel 4. Lugtgeneregning.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra stalde ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

Støj

Der forventes ikke særlige støjgener i forbindelse med den daglige drift på ejendommen.

Der vil være støj fra traktor/læssmaskine ved fodring. Der blandes foder mellem kl. 5.00-8.00. Dette foregår ved ejendommens plansiloer, på nordsiden af løsdriftstalden.

Vakuumpumpe og kompressor er støjsvage og placeret indendørs. Der er installeret frekvensregulator på malkeanlægget, så støjgener er minimeret.

Alle stalde er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke støj fra ventilatorer.

Levering og indblæsning af foder foregår af kort varighed.

Biogasselskabet afhenter rågylle direkte fra fortankene, og leverer det retur i gyllebeholdere. Der er derfor ikke støjgener fra gyllepumpning. Omrøring af gyllebeholdere sker hovedsageligt kun forud for udkørsel af gylle, primært i foråret.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transport er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transport i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transport foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr og afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets/mejeriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Der er redegjort for at transport og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentligt støjgener i nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af disse forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transport kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transport i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støv

Der er ingen væsentlige støvgener i forbindelse med den daglige drift på ejendommen.

Der kan være lidt støvgener i forbindelse med strøning, men dette er begrænset til inde i selve staldene.

Der kan opstå støv ved levering/indblæsning af foder. Dette er af kort varighed og kun indenfor ejendommens matrikel.

Der kan desuden opstå støv ved transport til og fra ejendommen. Der er ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler.

Det vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

Der opleves ikke problemer med fluer på ejendommen. Fluer forebygges ved hyppig udmugning.

Til bekæmpelse af rotter anvendes den kommunale rottebekæmpelsesordning. Hvis der konstateres et problem med rotter vil firmaet blive kontaktet.

Der tilstræbes en god orden og hygiejne af alle udendørs arealer og områder omkring foderopbevaring.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der 6 indkørsler, alle fra Møgelbjergvej, se figur 7. Indkørslen længst mod sydvest anvendes hovedsageligt til beboelsen. De øvrige indkørsler anvendes alle i forbindelse med driften. Der planlægges ikke nye indkørsler i forbindelse med det ansøgte projekt.

Figur 7. Til- og frakørselsforhold.

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af mælk, udbringning af husdyrgødning, høstarbejde, levering af foder m.m. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget i en kortere afgrænset periode. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagstimerne. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet rundt. Afhentning af mælk og levende dyr følger mejeriet/slagteriets køreplaner og kan derfor forekomme udenfor normal arbejdstid.

Det er på nuværende tidspunkt ikke fastlagt, hvordan sammensætningen (køer, kvier, kalve) og antallet af dyr vil være på ejendommen ved det ansøgte projekt, men der forventes ikke en større ændring i forhold til det nuværende dyrehold. I tabel 5 er der angivet et forventet antal transporter, men det er forbundet med en vis usikkerhed.

Type	Antal/år, før Tillæg til MGK 2017	Antal/år, efter
Afhentning af mælk	365	183
Afhentning af levende dyr	50	50
Afhentning af døde dyr	25	25
Leverance af indkøbt foder	52	52
Grovfoder	444	444
Husdyrgødning, fast	26	26
Husdyrgødning, flydende	305	305
Afhentning af gylle til biogas	188	250
Affald	26	26
Transport af halm	50	50
Intern kørsel i mellem ejendommene	1.000	1.000
	2.531	2.411

Tabel 5. Antal transporter til og fra ejendommen.

Der forventes at ske et mindre fald i antallet af transporter. Det skyldes at der i dag kun afhentes mælk hver anden dag. Der sker en stigning i antallet af transporter i forbindelse med afhentning af gylle til biogas. Disse transporter er jævnt fordelt over året.

Der er ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler, og derfor ingen naboer der kan blive direkte generet af transporter til og fra ejendommen. Øvrige nabobeboelser passeres på offentlig vej.

Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil både Alarmcentral

(tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Kemikalier opbevares i container i aflåst skab.

Dieseltankene og spildolie er placeret på fast bund uden afløb, hvilket sikrer at der er mulighed for opsamling af evt. spild.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Pumpning af gylle og påfyldning af gylle sker altid under opsyn.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt. Gyllen vil blive opdæmmet vha. halmballer eller jord.

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Gyllepumpning sker altid under opsyn.
- Gyllebeholderne kontrolleres hvert 10. år af en autoriseret kontrollør.
- Ved overpumpning af gylle til gyllebeholder tjekkes først om der er plads i gyllebeholderen.
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne.
- Der etableres flydelag på gyllebeholderen umiddelbart efter udbringning af gylle.
- Der føres journal over forbruget af sprøjtemidler.
- Der føres kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr m.m. efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres osv.

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Grundvand

Ejendommen ligger ikke i område for særlig drikkevandsinteresse.

Ejendommen ligger ikke indenfor indsatsområde mht. nitrat, indvindingsoplande til almene vandværker og hygiejnezoner for vandværksboringer eller nitratfølsomt drikkevandsområde.

Der er to markvandingsboringer i nærheden af ejendommens anlæg. Boringerne er koblet sammen, og har en indvindingstilladelse på 9.000 m³. Afstandskravet på 25 m er overholdt.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Ud fra ovenstående vurderes det ikke at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Jordforurening

En del af ejendommens befæstede arealer og køreveje er kortlagt som V2 forurenede jord. Dette skyldes at der er anvendt slagge ved etableringen.

Der sker ingen ændringer af disse arealer i forbindelse med det ansøgte projekt, og der vil ikke blive fjernet forurenede jord fra ejendommen.

Ansøger ønsker også at benytte slagge til etablering af den nye ensilageplads samt udvidelse af de befæstede arealer. Der indhentes en særskilt tilladelse hertil ved Varde Kommune

På baggrund af ovenstående vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil have en indvirkning på V2 kortlægningen, eller medføre yderligere forurening.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Olie

Der er to dieseltanke på ejendommen, én på 1.200 l og én på 4.000 l. Begge tanke er fra 2018. Tankene er placeret i maskinhuset (bygning 15) på fast gulv uden afløb. De er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning.

I maskinhuset opbevares også spildolie. Spildolien opbevares i tætte beholdere, på fast gulv uden afløb.

Spildolien afhentes af et godkendt firma eller afleveres på den kommunale modtagestation.

Kemikalier

Pesticider opbevares i container i aflåst skab. Derudover opbevares der rengøringsmidler i teknikrummet, se figur 4.

Påfyldning og vask af marksprøjte sker på møddingsplads (bygning 10), som har afløb til gyllebeholder.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til den kommunale modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i stalden, se figur 4. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Affald

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Der er opstillet en større container til erhvervsaffald. Containeren tømmes efter behov af Brians renovation.

Kanyler og andre spidse genstande opbevares i brudsikkert og tæt emballage og afleveres til dyrlæge eller på den kommunale genbrugsstation. Medicinrester afleveres til dyrlæge eller apotek. Der forekommer dog sjældent rester, da al medicin normalt bruges op.

Der er normalt ikke "ikke forbrændingseget affald" (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.) i forbindelse med den daglige drift. I tilfælde af den type affald opstår, vil det blive bortskaffet til den kommunale genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-spærepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på spalter nord for løsdriftsstalden, se figur 4.

Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbigående. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og rengøring.

Vandforbruget forventes at være uændret ved den ansøgte drift.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller drikkekar, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsageligt til gyllepumpning, belysning, skrabere og malkerobotter.

Elforbruget forventes i fremtiden at falde til ca. 200.000 kWh. Dette skyldes at alle malkerobotterne udskiftes, og de nye malkerobotter har et lavere elforbrug.

Der anvendes vandkøling af mælk. Varmen genanvendes til at frostsikre drikkekar og til fodring af kalve.

Vakuumpumpen er frekvensstyret, hvilket minimerer energiforbruget.

Belysningen i den ældste del af løsdriftsstalden er udskiftet til LED.

Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt, og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget.

Køleanlægget kontrolleres én gang årligt af et autoriseret firma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, hvilket er energibesparende.

Dieselolieforbruget forventes også at være uændret.

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug på ejendommen, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde.

Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og at driften af husdyrbruget ikke forventes at medføre væsentlige følger for miljøet.

BAT (ammoniak)

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6158	820	6978
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6158	676	6834
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	144
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	☒ Ja

Tabel 6. BAT-beregning

BAT-niveauet er angivet som "eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" for løsdrifts-stalden (bygning 1), kalvehytterne (bygning 2), kalvestalden (bygning 3) og slagtesvinestalden (bygning 6). For den nye kalvestald (bygning 4) er BAT-niveauet angivet som "ny stald".

Der er anvendt følgende miljøteknologier:

- Overdækning af gyllebeholder på 3.500 m³
- Staldsystemet i den nye kalvestald er dybstrøelse

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med landskabelige interesser. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye stald i tilknytning til de eksisterende bygninger, i samme farver og dimensioner.
- Staldsystemet i den nye kalvestald er dybstrøelse.
- Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Gylletanken på 3.500 m³ er med fast overdækning.

- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget i form af en ny kalvestald, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg.

Der er ikke overvejet alternative placeringer af det ansøgte byggeri.

Med denne miljøgodkendelse følger der en fleksibilitet, således at der kan skiftes i antallet og sammensætningen af dyrene/dyretypen. Dermed vil ejendommen både kunne benyttes til kvier, malkekøer, malkekøer med opdræt osv. Dette er med til at fremtidssikre ejendommen.

Det vurderes at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.